

quantum Dominus adjuverit, etiam de peccato, quod per unum hominem cum morte intravit in mundum, atque ita in omnes homines pertransiit¹, adversus istos, qui in errorem huic contrarium veritati apertius eruperunt, quæ satis esse videbuntur exprimere.

¹ Rom. v, 12.

LIBER II.

DE PECCATO ORIGINALI.

Ostendit Augustinus, Pelagium in quæstione de originali peccato ac de parvulorum baptisate nihil re ipsa dissentire a discipulo ipsius Cœlestio, qui peccatum originale confiteri nolens, vel etiam aperte negare ausus, Carthagine prius, ac postea Romæ, episcopalibus judiciis damnatus est. Quæstionem enim istam non earum esse, ut hæretici iidem volebant, in quibus præter fidei periculum errare contingit: imo hunc eorum errorem ipsa omnino fidei christianæ petere fundamenta. Refellit eos postea, qui originalis vitii dogmate nuptiarum bonitati detrahi, Deoque ipsi, hominis qui per nuptias generatur conditori injuriam fieri contendebant.

I. JAM nunc diligenter advertite, de baptisate parvulorum quam caute debeatis audire homines ejusmodi, qui neque aperte illi ætati lavacrum regenerationis et peccatorum remissionis audent negare, ne hoc christianæ aures ferre non posint; et tamen opinionem suam, qua putant peccato primi hominis carnalem generationem

obnoxiam non teneri, tueri et defensare persistunt, quamvis eis baptismum videantur in peccatorum remissionem concedere. Nempe ipsi a Pelagio vos præsente scripsistis audisse, recitante vobis de libello suo, quem etiam Romam se misisse asserebat, quod « iisdem sacramenti debere verbis dicant baptizari infantes, quibus et majores. » Quis post illa verba putaret, eis de hac re ullam movendam esse quæstionem? aut cum faceret, cui non calumniosissimus videretur, si non eorum manifesta verba legerentur, ubi negant parvulos trahere originale peccatum, omnesque sine ullo vitio natos esse contendunt?

II. Et Coelestius quidem in hoc exitit errore liberior, usque adeo, ut neque in episcopali iudicio apud Carthaginem damnare voluerit eos, qui dicunt: « Quod peccatum Adæ ipsum solum læserit, et non genus humanum; et quod infantes qui nascuntur, in eo statu sint, in quo Adam fuit ante prævaricationem. » Et in urbe Roma in libello suo, quem beatissimo papæ Zozimo dedit, id asseveravit expressius, « quod parvulorum neminem obstringat originale peccatum¹. » De gestis enim ecclesiasticis Carthaginensibus hæc ejus verba descripsimus.

III. « Aurelius episcopus dixit: Sequentia recitentur. Et recitatum est, Quod peccatum Adæ ipsi soli obfuerit, et non generi humano. Et cum recitatum esset, Coelestius dixit: Dixi de traduce peccati dubium me esse, ita tamen ut cui donavit Deus gratiam peritiæ consentiam; quia diversa ab eis audiui, qui utique in Ecclesia catholica constituti sunt presbyteri. Paulinus diaconus dixit (11): Dic nobis nomina ipsorum. Coelestius dixit: Sanctus presbyter Rufinus (12) Romæ qui mansit cum sancto Pammachio: ego audiui illum dicentem, quia tradux peccati non

¹ Libellus Zozimo datus a Coelestio. — ² Pars actorum Carthaginensis iudicii contra Coelestium.

sit. Paulinus diaconus dixit: Est aliquis alius? Coelestius dixit: Audiui et plures dicere. Paulinus diaconus dixit: Dic nomina ipsorum. Coelestius dixit: Non tibi sufficit unus sacerdos? Et post aliqua alio loco. Aurelius episcopus dixit: Reliqua libelli legantur. Et recitatum est, Quod infantes qui nascuntur, in eo statu sint, in quo fuit Adam ante transgressionem: usque in finem libelli minoris superius inserti. Aurelius episcopus dixit: Docuisti Coelesti aliquando, ut dixit diaconus Paulinus, quod infantes qui nascuntur, in eo statu sint, in quo fuit Adam ante transgressionem? Coelestius dixit, Exponat quid dixit, ante transgressionem Paulinus diaconus dixit: Tu nega hoc te docuisse. Unum est e duobus, aut neget se docuisse, aut jam damnet istud. Coelestius dixit: Jam dixi, exponat quomodo dixit, ante transgressionem. Paulinus diaconus dixit: Nega te illa docuisse. Aurelius episcopus dixit: Rogo, quid collegerim ego ex hujus objectione, dico, Adam constitutus in paradiso, quod ante dicatur inexterminabilis factus, postea per transgressionem præcepti factus sit corruptibilis. Hoc dicis, frater Pauline? Paulinus diaconus dixit: Hoc, Domine. Aurelius episcopus dixit: Status certe infantum hodie baptizandorum, utrum talis sit, qualis fuit ante transgressionem Adæ, an certe de eadem origine peccati, de qua nascitur, transgressionis culpam trahat; hoc vult diaconus Paulinus audire. Paulinus diaconus dixit: Utrum docuit hoc, an non neget. Coelestius dixit: Jam de traduce peccati dixi, quia intra Catholicam constitutos plures audiui destruere, nec non et alios astruere: licet quæstionis res sit ista, non hæresis. Infantes semper dixi egere baptismo, ac debere baptizari: quid quærit aliud?

IV. Nempe cernitis sic Coelestium concessisse parvulis baptismum, ut in eos transire primi hominis peccatum,

quod lavacro regenerationis abluitur, noluerit confiteri, quamvis et negare non ausus sit. Et propter hanc dubitationem suam non damnaverit eos qui dicunt: « Quod peccatum Adæ ipsum solum læserit, et non genus humanum: et quod infantes qui nascuntur, in eo statu sint, in quo Adam fuit ante prævaricationem. »

V. In libello autem quem Romæ edidit, qui gestis ibi ecclesiasticis allegatus est, ita de hac re loquitur, ut hoc se credere ostendat, unde hic dubitare se dixerat. Nam verba ejus ista sunt: « Infantes autem, inquit, debere baptizari in remissionem peccatorum, secundum regulam universalis Ecclesiæ, et secundum Evangelii sententiam, confitemur¹: quia Dominus statuit regnum cælorum non nisi baptizatis posse conferri; quod quia vires naturæ non habent, conferri necesse est per gratiæ libertatem². » Si nihil de hac re deinceps diceret, quis non eum crederet confiteri, etiam infantibus in baptismo originalia dimitti, dicendo eos in remissionem peccatorum baptizari oportere? Hinc ergo est illud quod scripsistis, sic vobis respondisse Pelagium, « quod eisdem quibus et majores sacramenti verbis baptizantur infantes; » vosque fuisse lætatos, id quod cupiebatis audisse, et tamen adhuc de verbis ejus nos maluisse consulere.

VI. Attendite itaque quid Cœlestius apertissime dixerit, et ibi videbitis quid vobis Pelagius occultaverit. Cœlestius quippe adjungit, et dicit: « In remissionem autem peccatorum baptizandos infantes, non idcirco diximus, ut peccatum ex traduce firmare videamur: quod longe a catholico sensu alienum est. Quia peccatum non cum homine nascitur, quod postmodum exercetur ab homine: quia non naturæ dilectum, sed voluntatis esse monstratur. Et illud ergo confiteri congruum, ne diversa baptismatis

¹ Joan. III, 5. — ² Forte liberalitatem, vel largitatem.

genera facere videamur, et hoc præmunire necessarium est, ne per mysterii occasionem, ad Creatoris injuriam malum antequam fiat ab homine, tradi dicatur homini per naturam. » Hunc sensum suum vobis aperire Pelagius vel timuit, vel erubuit, quem discipulus ejus palam sine ullius obscuritatis ambagibus apud sedem apostolicam profiteri nec timuit, nec erubuit.

VII. Sed multum misericors memoratæ sedis antistes, ubi eum vidit ferri tanta præsumptione præcipitem, tanquam furentem, donec si posset fieri, respisceret, maluit eum sensim suis interrogationibus et illius responsionibus colligare, quam districta feriendo sententia, in illud abruptum, quo jam propendere videbatur, impellere. Ideo autem non dixi, aperte ceciderat, sed propendere videbatur; quia superius in eodem libello suo de hujusmodi quæstionibus locuturus ante prædixerat: « Si forte ut hominibus quispiam ignorantiae error obrepsit, vestra sententia corrigatur. »

VIII. Hanc ejus prælocutionem venerabilis papa Zozimus tenens, egit cum homine, quem falsæ doctrinæ ventus inflaverat, ut ea quæ illi a diacono Paulino fuerant objecta damnaret, atque ut sedis apostolicæ litteris, quæ a sanctæ memoriæ suo præcessore manaverant, præberet assensum. At ille noluit quidem diaconi objecta damnare: sed beati papæ Innocentii litteris non est ausus obsistere; imo « se omnia quæ sedes illa damnaret, damnaturum esse promisit: » atque ita velut phreneticus, ut requiesceret, tanquam leniter fatus, a vinculis tamen excommunicationis nondum est creditus esse solvendus. Sed interposito duorum mensium tempore, donec rescriberetur ex Africa, respiscendi ei locus sub quadam medicinali sententiæ lenitate concessus est. Quoniam revera, si deposita pervicaciæ vanitate, quod promiserat vellet attendere, et

easdem litteras, quibus se consensurum esse responderat, diligenter legeret, sanaretur. Sed posteaquam ex Africano episcoporum concilio rescripta directa sunt, quid fuerit consecutum, ut justissime in eum sententia proferretur, cuncta legite, quia cuncta transmisimus.

IX. Unde etiam Pelagius, si se ipsum et sua scripta sine dolo cogitat, non recte dicit, eadem sententia se non debuisse teneri. Fefellit enim iudicium Palæstinum; propterea ibi videtur esse purgatus: Romanam vero ecclesiam, ubi eum esse notissimum scitis, fallere usquequaque non potuit: quamvis et hoc fuerit utcumque conatus: sed, ut dixi, minime valuit. Recoluit enim beatissimus papa Zozimus, quid imitandus præcessor ejus de ipsis senserit gestis. Attendit etiam quid de illo sentiret prædicanda in Domino Romanorum fides, quorum adversus ejus errorem pro veritate catholica, studia consonantia concorditer flagrare cernebat¹: inter quos ille diu vixerat, et quos ejus dogmata latere non poterant: qui Cœlestium ejus esse discipulum sic noverant, ut fidelissimum et firmissimum possent de hac re testimonium perhibere. Quid ergo de Palæstinæ synodi gestis, quibus se Pelagius absolutum esse gloriatur, sanctus papa Innocentius judicavit, quamvis et in litteris ejus, quas nobis rescripsit, legere possitis, et commemoratum cum venerabili papæ Zozimo Synodus Africana respondit, quod vestræ Charitati cum cæteris instructionibus misimus, tamen nec in hoc opere prætereundum videtur.

X. Cum enim nos in Epistola², quam ei quinque episcopi scripsimus, eorundem gestorum Palæstinorum, quorum ad nos jam fama pervenerat, commemorationem fecissemus, dicentes, in Oriente, ubi degit, gesta ecclesiastica facta esse, quibus putatur esse purgatus, atque ad

¹ Rom. I, 8. — ² Epistola CLXXVII, inter Augustinianas n. 2.

hoc inter cætera ille rescriberet¹: « Cum sint, inquit, aliqua in ipsis posita gestis, quæ objecta, partim ille vitando suppressit, partim multa in se verba retorquendo tota obscuritate confudit, aliqua magis falsa, quam vera ratione, ut ad tempus poterat videri purgavit, negando alia, alia falsa interpretatione vertendo. Sed utinam, quod optandum magis est, jam se ille ad veram catholicæ fidei viam ab illo suo errore convertat, et cupiat velitque purgari, considerans quotidianam Dei gratiam, adjutoriumque cognoscens, ut videatur vere, et approbetur ab omnibus, manifesta ratione correctus; non gestorum iudicio, sed ad catholicam fidem corde converso. Unde non possumus illorum nec approbare nec culpæ iudicium, cum nesciamus utrum vera sint gesta, aut si vera sint, constet magis subterfugisse, quam se tota veritate purgasse. » Videtis certe in his verbis, quemadmodum papa beatissimus Innocentius non tanquam de incognito loqui videatur. Videtis qualem tulerit de illius purgatione sententiam. Videtis quid successor ejus sanctus papa Zozimus recolere debuerit, sicut recoluit, ut in eo sui præcessoris iudicium remota cunctatione firmaret.

XI. Jam nunc diligenter attendite, unde monstretur, quod Palæstinos Pelagius fefellerit iudices, ut alia taceam, in hac ipsa quæstione de baptisate parvulorum: ne forte cuiquam, in eo quod diximus, eum sensum, in quo liberior Cœlestius fuit, vobis occultasse Pelagium, cum et ipse non aliter sentiat, calumniari potius vel suspicari, quam certum aliquid comprehendisse videamur. Nempe jam superius satis claruit, propterea Cœlestium noluisse damnare quod dicitur: « Adæ peccatum ipsi soli obfuisse, non generi humano; et infantes qui nascuntur, in eo statu esse, in quo Adam fuit ante prævaricationem: » quia

¹ Epistola Innocentii, inter Augustinianas CLXXXIII, n. 3 et 4.

videbat, si ista damnaret, confirmare se in infantibus peccati ex Adam transitum. Hæc autem cum fuissent objecta Pelagio, quod ea cum Cœlestio etiam ipse sentiret, sine ulla retractatione damnavit. Quod licet vos legisse sciam: tamen quia non solis vobis hoc scribitur, ne pigeat lectorem ad ipsa gesta recurrere, vel si ea non habet, etiam cum labore perquirere, ipsa inde verba transcribimus, quæ infra scripta sunt.

XII. « Synodus dixit ¹: Nunc quoniam anathematizaverit Pelagius incertum stultiloquium, recte respondens, hominem cum adjutorio Dei et gratia posse esse ἀναμάρτητον, id est, sine peccato, respondeat et ad alia capitula. Aliud capitulum in doctrina Cœlestii discipuli Pelagii, ex eis quæ Carthagine a sancto Aurelio Carthaginensi episcopo cum aliis episcopis audita sunt et commemorata: Adam mortalem factum, qui sive peccaret, sive non peccaret, moriturus esset. Quoniam peccatum Adæ ipsum solum læserit, et non genus humanum. Quoniam Lex sic mittat ad regnum, quemadmodum et Evangelium. Quoniam ante adventum Christi fuerint homines sine peccato. Quoniam infantes nuper nati in eo statu sint, in quo Adam fuit ante prævaricationem. Quoniam neque per mortem vel prævaricationem Adæ omne genus hominum moriatur, neque per resurrectionem Christi omne genus hominum resurgat. Quoniam sanctus episcopus Augustinus adversus discipulos ejus in Sicilia respondit Hilario ad subjecta capitula, scribens librum in quo ista continentur ²: Posse hominem sine peccato esse, si velit: Infantes, etsi non baptizentur, habere vitam æternam: Divites baptizatos, nisi omnibus abrenuntient, si quid boni visi fuerint facere, non reputari illis, neque regnum Dei posse eos habere.

¹ Pars Actorum judicii Palæstini in causa Pelagii. — ² Epist. clvii, ad Hilarium

Pelagius dixit: De posse quidem hominem sine peccato esse, dictum est superius. De eo autem quod fuerint homines ante adventum Domini sine peccato, dicimus et nos quoniam ante adventum Christi vixerunt quidam sancte ac juste, secundum Scripturarum sanctarum traditionem: reliqua vero et secundum ipsorum testimonium, quia ista non sunt pro quibus ego satisfacere debeam, sed tamen ad satisfactionem sanctæ Synodi, anathematizo eos, qui sic tenent, aut aliquando tenuerunt.»

XIII. Ecce, ut alia omittam, videtis anathematizasse Pelagium eos, qui tenent, « quod Adæ peccatum ipsum solum læserit, et non genus humanum, et quod infantes qui nascuntur, in eo statu sint, in quo Adam fuit ante prævaricationem.» Quid ergo hic aliud episcopi judices intelligere potuerunt, nisi eum confiteri, quod peccatum ex Adam in parvulos transeat? Quod ne confiteretur Cœlestius, hæc damnare noluit, quæ iste damnavit. Proinde si ostendero, etiam ipsum nihil aliud sentire de parvulis, nisi quod sine ulla cujusquam vitii contagione nascuntur; quid inter istum et Cœlestium in hac quæstione distabit, nisi quod ille apertior, iste occultior fuit; ille pertinacior, iste mendacior; vel certe ille liberior, hic astutior? Ille enim nec in Ecclesia Carthaginensi damnare voluit, quod in Romana postea se tenere confessus est, et « corrigi paratum se esse professus est, si ei tanquam homini error obrepsit.» Iste autem et illud dogma damnavit tanquam contrarium veritati, ne ipse a catholicis iudicibus damnaretur; et id sibi defendendum postea reservavit, aut mendaciter damnans, aut callide interpretans.

XIV. Sed video de me jam justissime postulari, ut quod promisi, utrum et ipse hoc sentiat quod Cœlestius, demonstrare non differam. In primo libro recentioris operis sui, quod scripsit pro libero arbitrio, cujus operis in litte-

ris quas Romam misit, commemorationem fecit : « Omne, inquit, bonum ac malum, quo vel laudabiles vel vituperabiles sumus, non nobiscum oritur, sed agitur a nobis : capaces enim utriusque rei, non pleni nascimur, et ut sine virtute, ita et sine vitio procreamur : atque ante actionem propriæ voluntatis, id solum in homine est, quod Deus condidit. » Nempe cernitis in his Pelagii verbis, quod dogma contineatur amborum, de parvulis sine ullius vitii ex Adam contagione nascentibus. Non itaque mirum est, quod eos qui dicunt : « Adæ peccatum ipsi soli obfuisse, et non generi humano ; et infantes qui nascuntur, in eo statu esse, in quo fuit Adam ante prævaricationem, » Cœlestius damnare noluit : sed multum mirum est, qua fronte Pelagius ista damnaverit. Si enim, sicut dicit, « malum non nobiscum oritur, et sine vitio procreamur, atque ante actionem propriæ voluntatis id solum in homine est, quod Deus condidit : » profecto peccatum Adæ ipsi soli obfuit, quia nullum in prolem transitum fecit. Non enim peccatum non est malum, aut peccatum non est vitium, aut peccatum Deus condidit. Dicit autem iste : « Malum non nobiscum oritur, et sine vitio procreamur, et hoc solum est in nascentibus quod Deus condidit. » Ac per hoc cum « peccatum Adæ ipsi soli obfuisse, non generi humano, secundum istam suam sententiam, verissimum putet, cur hoc damnavit Pelagius, nisi ut iudices catholici fallerentur ? Similiter etiam illud dici potest : « Si malum non nobiscum oritur, et sine vitio procreamur, idque solum est in homine nascente, quod Deus condidit : » procul dubio, « qui nascuntur infantes, in eo statu sunt, in quo Adam fuit ante prævaricationem, » cui nullum malum vitiumque inerat, atque id solum in illo erat, quod Deus condiderat. Et tamen anathematizavit Pelagius, « qui tenent aut aliquando tenuerunt, in eo statu esse recentes ab ortu parvulos, in quo Adam fuit

ante prævaricationem, » id est, sine ullo malo, sine ullo vitio, id solum habentes, quod Deus condidit. Ut quid ergo et hoc damnavit Pelagius, nisi ut catholica Synodus falleretur, ne novus hæreticus damnaretur.

XV. Quod autem scitis, et quod in eo etiam libro posui, quem de gestis Palæstinis ad venerabilem senem nostrum Aurelium scripsi, illa ego responsione Pelagii, totam istam quæstionem consumptam esse gaudebam, confessusque mihi apertissime videbatur, esse in parvulis originale peccatum, anathema dicendo eis, qui peccato Adæ ipsum solum, non etiam genus humanum crederent læsum, et in eo statu opinarentur esse parvulos, in quo ille homo primus ante prævaricationem fuit. Sed postea cum legissem quatuor ejus libros, de quorum primo libro paulo ante commemorata verba descripsi, et invenissem hominem adhuc contra catholicam fidem de parvulis sentientem ; plus mirari cœpi, tam impudens in ecclesiastico iudicio et de tanta quæstione mendacium. Si enim eosdem libros ante jam scripserat, quomodo se dixit eos anathematizare, qui sic aliquando tenuerunt. ? Si autem postea illud opus pollicitus est ¹, quomodo anathematizavit qui sic tenent ? Nisi ridicule forte dicturus est, eos se damnassee qui sic aliquando tenuerunt, et qui sic tenent ; de tempore autem futuro, id est, eis qui sic fuerant retenturi, nec sibi, nec aliis præjudicare potuisse ; et ideo non fuisse mentitum ; quia postea deprehensus est sic tenere. Sed non hoc dicit, non solum quia ridiculum est, sed quia verum esse non potest. In eisdem quippe libris, et contra peccati ex Adam in parvulos transitum loquitur, et de gestis Palæstinæ Synodi gloriatur, ubi eos qui sic tenent, veraciter damnassee putatus est, et absolutionem suam fallendo furatus est.

XVI. Quid enim ad rem, de qua nunc agimus, pertinet,

¹ *Porte molitus.*

quod discipulis suis respondet, « ideo se illa objecta damnasse, quia et ipse dicit, non tantum primo homini, sed etiam humano generi primum illud obfuisse peccatum, non propagine, sed exemplo: » id est, non quod ex illo traxerint aliquod vitium, qui ex illo propagati sunt, sed quod eum primum peccantem imitati sunt omnes, qui postea peccaverunt? « Aut quia dicit, ideo infantes non in eo statu esse, in quo fuit Adam ante prævaricationem, quia isti præceptum capere nondum possunt, ille autem potuit; nondumque utuntur rationalis voluntatis arbitrio, quo ille nisi uteretur, non ei præceptum daretur?» Quid hoc ad rem pertinet, quia verba sibi objecta sic exponendo, recte se putat damnasse quod dicitur, « peccatum Adæ ipsi soli obfuisse, et non generi humano; et infantes qui nascuntur, in eo statu esse, in quo Adam fuit ante peccatum: » et tamen his damnatis non mendaciter tenere, quod in ejus postea conscriptis opusculis invenitur, « sine ullo malo, sine ullo vitio parvulos nasci, et hoc solum in eis esse, quod Deus condidit, » non vulnus quod inimicus inflixit?

XVII. Numquid hæc dicendo, verba propter aliud objecta aliter exponendo, id agit, ut se iudices non fefellisse demonstret? Prorsus non id efficit: tanto enim fefellit occultius, quanto exponit ista versutius. Episcopi quippe catholici quando audiebant hominem anathematizantem eos qui dicunt, « Adæ peccatum ipsi soli obfuisse, non generi humano, » nihil aliud eum sapere existimabant, quam id quod catholica Ecclesia prædicare consuevit: unde veraciter parvulos in peccatorum remissionem baptizat, non quæ imitando fecerunt, propter primi peccatoris exemplum; sed quæ nascendo traxerunt, propter originis vitium. Et quando audiebant anathematizantem eos qui dicunt: « Infantes qui nascuntur, in eo statu esse,

in quo Adam fuit ante prævaricationem, » nihil eum aliud dicere credebant, nisi eos qui parvulos putant nullum ex Adam traxisse peccatum, et secundum hoc in eo statu esse, in quo fuit ille ante peccatum. Etenim hoc illi objiceretur, non aliud, unde quæstio versabatur. Proinde cum hoc iste sic exponit, ut dicat, infantes ideo non in eo statu esse, in quo Adam fuit ante peccatum, quia nondum sunt in eadem firmitate mentis aut corporis, non quod in eos transierit ulla culpa propaginis, respondeatur ei: Quando tibi illa damnanda objiciebantur, non ea catholici episcopi sic intelligebant: ideo cum illa damnata catholicum te esse credebant. Propterea ergo, quod te illi sapere existimabant, absolvendum fuit: quod vero tu sapiebas, damnandum fuit. Non ergo tu absolutus es, qui damnanda tenuisti: sed illud absolutum est, quod tenere debuisti. Ut autem tu absolutus putareris, creditus es sentire laudanda, cum te iudices non intelligerent occultare damnanda. Recte Cœlestii socius iudicatus es, cujus manifestas te esse participem. Et si in iudicio tuos coepuisti libros, tamen post iudicium eos edidisti.

XVIII. Quæ cum ita sint, profecto sentitis, in tam nefandi erroris auctores, episcopalia concilia, et apostolicam sedem, universamque Romanam Ecclesiam, Romanumque imperium (13), quod Deo propitio christianum est, rectissime fuisse commotum, donec respiscant de diaboli laqueis. Quis enim scit, ne forte det illis Deus poenitentiam ad cognoscendam, et confitentam, et prædicandam etiam veritatem, damnandamque veraciter damnabilem falsitatem? Quoquo modo autem se habere isti velint, multis tamen misericordia Domini esse consultum, qui eos propterea sectabantur, quia catholicæ communioni videbant esse sociatos, dubitare non possumus.

XIX. Quomodo autem Pelagius obrepere tentaverit ad

fallendum etiam apostolicæ sedis episcopale iudicium in hac ipsa quæstione de baptisate parvulorum, diligenter attendite. In litteris enim, quas Romam misit ad beatæ memoriæ papam Innocentium, quoniam in corpore eum non invenerunt, et sancto papæ Zozimo datæ sunt, atque ad nos inde directæ, « dicit se ab hominibus infamari, quod neget parvulis baptismi sacramentum, et absque redemptione Christi aliquibus cœlorum regna promittat. » Sed non sic illis hæc objiciantur, ut posuit. Nam neque parvulis negant baptismi sacramentum, nec absque redemptione Christi aliquibus cœlorum regna promittunt. Itaque unde se queritur infamari, eo modo proposuit, ut facile posset crimini objecto, salvo suo dogmate, respondere. Objicitur autem illis, quod non baptizatos parvulos nolunt damnationi primi hominis obnoxios confiteri, et in eos transisse originale peccatum regeneratione purgandum; quoniam propter accipiendum regnum cœlorum tantummodo eos baptizandos esse contendunt: quasi præter regnum cœlorum habere nisi æternam mortem possint, qui sine participatione corporis et sanguinis Domini æternam vitam habere non possunt. Ecce quod eis objicitur de baptismo parvulorum: non quod ipse ita proposuit, ut possit suæ propositioni, quasi adversantis objectioni, secundum sua dogmata respondere.

XX. Denique quomodo respondeat advertite, et videte latebras ambiguitatis falsitati præparare refugia, offundendo caliginem veritati; ita ut etiam nos cum primum ea legimus, recta vel correctâ propemodum gauderemus. Sed latiores disputationes ejus in libris, ubi se quantumlibet operiat, plerumque aperire compellitur, fecerunt nobis et ista suspecta, ut attentius intuentes inveniremus ambigua. Cum enim dixisset, « nunquam se vel impium aliquem hæreticum audisse: qui hoc quod proposuit de

parvulis diceret: » deinde subjecit atque ait, « Quis enim ita evangelicæ lectionis ignarus est, qui hoc non modo affirmare conetur, sed qui vel leviter dicere, aut etiam sentire possit? Deinde quis tam impius, qui parvulos exortes regni cœlorum esse velit, dum eos baptizari et in Christo renasci vetat. »

XXI. Frustra ista dicit: non inde se purgat. In regnum cœlorum sine baptismo parvulos intrare non posse, nec ipsi aliquando negaverunt. Sed non inde quæstio est: de purgatione originali peccati in parvulis quæstio est. Inde se purget, qui non vult fateri, lavacrum regenerationis in parvulis habere quod purget. Et ideo cætera quæ dicturus est attendamus. Post interpositum enim ex Evangelio testimonium, quod nisi renatus ex aqua et Spiritu¹, regnum cœlorum nullus possit intrare, unde illis, ut diximus, nulla fit quæstio; secutus adjunxit dicens, « Quis ille tam impius est, qui cujuslibet ætatis parvulo interdicit communem humani generis redemptionem? » Et hoc ambiguum est, qualem dicat redemptionem: utrum ex malo ad bonum, an ex bono ad melius. Nam et Cœlestius apud Carthaginem in libello suo confessus est redemptionem parvulorum, et tamen noluit confiteri ex Adam in eos transisse peccatum.

XXII. Sed quid deinde iste subjungat, advertite: « Et in perpetuam, inquit, certamque vitam renasci vetet eum, qui natus sit ad incertam? id est, Quis tam impius est, ut vetet renasci ad perpetuam certamque vitam eum, qui natus sit ad incertam? » Hæc verba quando primitus legimus, credidimus eum incertam vitam istam voluisse dicere temporalem: quamvis nobis videretur magis eam mortalem dicere debuisse, quam incertam, eo quod certa morte finiatur. Tamen quandiu ducitur, quoniam mo-

¹ Joan. III, 5.